

Rbg. 228), nom que manca a totes les llistes de NLL en *-ui* (E.T.C. I, 62); cf. *Bosia* supra, *Serrui* te. Esplug de Serra; massa diferent i llunyà de *Bodolui* per identificar-l'hi.

Bosquerona, Bosquerós, Bosquet, -ets, V. Bosc Bosquetell, V. Buscastell (i cf. vol. I, 77-80) Pou Bossà, V. Baussà Bossa, Bosseta, V. Buseit

BOSSAC

Veïnat de cases escampades en el Vallespir, agr. de Reiners, també usat com a nom de la *Ribera Ampla*, afl. esq. Tec, la qual desemboca en aquest vt., provinent de Bellpuig i St. Marçal dels Aspres, pron. *busák* (xxiv, 112, 111).

DOC. ANT. 820 (segons Ponsich i Rubió i Lois) o 811 (segons Monsalv.): «ecl. Sancti Juliani super *Buciacum* rivolum» (Monsalv. xxiii, 164; Ponsich, *Top.* 86; *Cat. Car.* II, 25.21); 853 de Ponsich, potser el mateix doc. que Monsalv. i Aebischer daten de 953: aquell posant-hi «rivo *Bocago*» i aquest «in junctura *fluminis Bociaci*» (Monsalv. xxiv, 407); 941: «infra te. de *Buçago*, in loco ubi voc. Campo Cerdano» doc. 25 relatiu a Calmelles, Oms i Montboló, i on s'esmenten uns llocs Uxas i Gausago [coneguts també en la zona a l'E. del Canigó] (colle. Moreau VI, 171v^o); 991: «rivo *Boçago*» afr. amb Calmelles, Teulís i Centelles (colle. Moreau). Com que Ponsich no troba *Bussach* 30 fins al S. XVI, ni aquesta grafia tardana ni les dues llatines en *u* no tenen valor per decidir si és *o* o bé *u*.

ETIM. Deriv. en *-ACUM* de *BUCCIUS* (evidentment ũ; Schulze, 134 etc.); del qual vénen també un 35 *Boussac* del Lot [972], un altre de la Creuse i un del frprov. (Skok, § 422). També en domini gallego-portuguès, hi ha noms semblants: *Buçaco*, *Buçacos*, gall. *Bozaco* (aplegats per J. da Silveira *RLus.* xxiv, 207-9, amb altres de parentela més dubtosa encara); vegeu *DECat*, s. v. *bisaroca*.¹ No està pas establert fins a quin punt hi ha material cèltic o romà en aquest complex; entre altres raons perquè hi ha parònims difícils de separar, com un celt. *Boutius* (d'Arbois); i en la nostra toponímia mateixa hi entren en collusió noms 45 com *Buac* o *Budac* (a. 1167) te. Costoja (de *BOUTIUS*?), i *Boassà* te. Alenyà (876: Ponsich, 24).

Parònims: *Plaça d'En Bossac*, dins el poble de St. Nazari (xxv, 81.4), sens dubte posttopònim; ja no tan segur que ho sigui el mas de *Busáks* prop de Les Lloses (Ripollès), entre el Roquer i el Molí d'Arquers (xxxviii, 141.5, '49 × '10).

¹ Amb el qual hi pot haver afinitat semàntica: car la serra d'aquest nom, damunt Coïmbra, té renom de ser un gran niu de falcònids. D'aquí potser un 55 *Botsaco*, ballester del rei, en un doc. val. de 1274 MtzFdo., *DocValACA* I, núm. 1769). D'altra banda cf. *butxaca/Boixaca*, *DECat* II, 358a34 ss.

Bosseta, V. Buseit

BOSSOST

Vila cabdal de la baixa Vall d'Aran.

PRON. MOD. *busòst* 1924, 1925, 1926... (allí mateix i a tot Aran).

DOC. ANT. 1130, una escr. d'Alfons el Bataller està datada «in *Belsost* de Aran» (J. del Álamo, *Cole. de San Salv. de Oña*, núm. 161.6); 1194: *Bolsost* (*BABL* II, 466); 1265: *Belsost* (MiretS, *Itin.* J. I, 375); 10 recordo (sense retrobar-ne la nota), altres docs. medievals amb la forma *Belsosto* o anàloga; p. ex. Petrus Durandí de *Belsost* figura l'a. 1313 com a testimoni en el jurament dels homes de Lés, p. 425, i de nou en eu dels homes de Vilac, p. 427, en Reglà, *Lucha por Aran* S. XIV.

ETIM. Pre-romana indubtablement; no hi ha raons gaire fermes per dubtar d'un origen ibero-basc (E.T.C. I, 231), com ja decideixo en *Btz. z. Nfg.* 1973, VIII, 251 i 205. Sospesem, però, totes les raons. Com que l'evolució fonètica gascona de *BELS-* a *Boss-*, passant, sigui per *bols-* assimilat, o per *bey-* simplificat, és inobjetable i segura, és clar que hem de partir d'una base *Belsosto*.

La de les mencions antigues. Amb la qual concorden indicis inequívocs. El basc *beltz* 'negre', mot fonamental de la llengua, és variant de l'aquità *BELEX* i l'ibèric *BELES*, on el sentit bàsic 'negre' resulta clar dels abundants testimonis epigràfics; per aquella síncope de la *-e-* cf. Mitxelena (*Fon. H. Vca.* 162). Filiació corroborada per un bon nombre de NLL pirinencs, del P. Basc i l'Alt Aragó: *Belsierre* (E.T.C. I, 144), te. Puértolas (p. j. Boltaña); *Belsué* pertinència de Sabayés (15 k. N. d'Osca); *Belsunce* a Baixa-Navarra, antic «château» te. Ayerre, a 4 k. de Hasparren, i un homònim (te. Meharin, 12 k. ESE. d'Ayherre): un dels dos ja anomenat així en doc. de 1456 (Jaugain, *RIEB* II, 44); i aquell ja figura com *Belçunze* o *Belzunce* des de 1384 (PRaymond, *Di. To BPy.*).¹

Ara bé la noció 'negre' és excel·lent per a la denominació d'un lloc com Bossost, vila voltada, per totes bandes, de boscúries grandioses de coníferes, les més grans del Baix Aran i de les més importants de tot el Pirineu: negror d'avets i grans pins negres, enfilant-se per la Margalida, Arres i el Montludé; cobrint per l'altra banda el camí del Portilló; i esplaiant-se més al Sud fins a les magnífiques avetoses del *Còt de Barretges*.

Si vaig deixar la porta oberta sobre la branca de la filiació pre-romana de *Bossost*, era a causa de la filiació del sufix *-òst* (o *-ost*?), sobre la qual és lícit vacillar; encara que també hi ha vots en gran part favorables a l'ibero-basc; i en tot cas crec que no hem de dubtar a rebutjar la idea de veure-hi un compost d'un mot romànic *sost(a)*.²

Però tant en italià i reto-romànic, com en bearnès, les formes d'aquest mot *so-* pressuposen una base en ũ o o, que per tant és inconciliable amb la ò oberta de *Bossost* i dels NLL gascons i catalans en *-ost*. Aquesta objecció no s'aplicaria a un *SOSTO-* 'un estatge, una seu' del qual vaig donar alguns indicis en *Btr. z. Nfg.* 60